GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI DE LUCRU.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SE PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 45. *Mercurĭ, Joi 12 (24) Aprile* 1884.

Braşovŭ în 7 (19) Aprile,

Raporturile ce le primimŭ asupra decursului adunărilorŭ române din judeţele Solnocu-Dobêca şi Bistriţă-Năsĕudŭ ne-au împlutŭ inimile de bucuriă şi de bună speranţă.

Alegătorii românĭ ai acestorŭ doue importante judeţe ale Transilvaniei au datŭ, prin purtarea lorŭ démnă şi energică, desminţirea cea mai flagrantă faimelorŭ respăndite de cătră adversarii noştri, şi au doveditŭ că nu unŭ br. Banffy, dér nimenĭ pe lume, fiĕ câtŭ de puternicŭ, nu va fi în stare se sugrume sêmţulŭ naţionalŭ alŭ Românilorŭ din numitele ţinuturĭ şi sĕ-i facă astfelŭ se uite de datorinţele ce le au cătră poporŭ şi cătră scumpa lorŭ patriă.

Ḍis'amŭ cătră foile clujiane, cândŭ ne spuneau că iresistibilulŭ Banffy a regularisitŭ pe Românii din Solnocŭ-Dobêca aşa că nu mai ḍicŭ nicĭ cârcŭ, că sĕ înşélă, pentru că Românulŭ nu piere cu una cu doue. Adunarea alegătorilorŭ ţinută la Gherla în 2 (14) Aprile ne dă cea mai strălucită dovadă despre aceea, că viuă şi nealterată este consciinţa naţională a Românilorŭ din Solnocŭ-Dobêca.

Suntemŭ convinşĭ că manifestaţia energică naţională dela Gherla, care a culminatŭ în aderarea necondiţionată la programa naţională din 1881, nu va fi numai focŭ de paie, care sĕ se stingă peste nópte; nicĭ nu mai póte fi aşa ceva, pentru că cuţitulŭ a ajunsŭ la osŭ.

Baronulŭ Banffy este renumitŭ în totŭ Ardélulŭ pentru actele sale de violenţă şi prin lipsa lui de respectŭ cătră legile în fiinţă. Mai alesŭ legea de naţionalitate a ajunsŭ de mare batjocură în paşaliculŭ vechiŭ şi noue alŭ acestui gladiatorŭ alŭ maghiarismului forţatŭ. Ceea ce a intreprinsŭ la Deeşŭ, baronulŭ Banffy a pusŭ în practică şi la Bistriţă şi la Năsĕudŭ. Elŭ cere ca tóte actele juridice ale notarilorŭ de cercŭ sĕ se scrie şi sĕ se compună în limba maghiară. Năsĕudenii au arătatŭ până aḍi multă răbdare şi moderaţiune, şi în locŭ se fiĕ tractaţĭ în urma acésta mai cu cruţare, ómenii puterei sĕ sêmtŭ încurajaţĭ a-i lovi chiar în drepturile, ce li sunt garantate prin legea de naţionalitate în vigóre.

Adunarea alegĕtorilorŭ dela Bistriţă a datŭ respunsulŭ celŭ mai potrivitŭ celorŭ ce uneltescŭ la viéţa românismului din ţinutulŭ vitezilorŭ grănicerĭ de odinióră, primindŭ în unanimitate şi cu entusiasmŭ programa naţională dela 1881 şi salutândŭ atitudinea pressei naţionale.

Nu mai puţinŭ îmbucurătóre sunt scirile, ce ne sosescŭ dela Câmpenĭ şi dela Şomcuta-mare, unde alegĕtorii românĭ s'au purtatŭ totŭ cu aceeaşĭ demnitate naţională ca şi la Bistriţă şi la Gherla.

Poimâne, în Vinerea luminată, se vorŭ întruni şi alegătorii românĭ din judeţulŭ Braşovului. Suntemŭ convinşĭ că se vorŭ presentă în numĕrŭ câtŭ mai mare şi că vorŭ dovedi din nou că speranţele şi aşteptările ce se punŭ într'înşii sunt justificate. In aceste momente grave Românii Braşovenĭ nu potŭ fi cei din urmă în manifestarea energică a adevĕratelorŭ dorinţe naţionale!

Scirĭ telegrafice.

(Serviciulŭ particularŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei.“)

Viena, 8 (20) Aprile. — Archiducele Albrecht primi gratulaţiunile regimentului de grenadirĭ din Prusia orientală Nr. 3.

Sepsi St. Georghĭ, 8 (20) Aprile. — Jokai ţinù aḍĭ discursulŭ sĕu d'o dare de sémă, care a fostŭ primitŭ cu aplause.

Oradea-mare, 8 (20) Aprile. — Partida guvernului a candidatŭ aḍĭ cu unanimitate pe Koloman Tisza.

Bucurescĭ, 8 (20) Aprile. — Circulŭ fù dĕrâmatŭ de ventŭ.

Cairo, 8 (20) Aprile. — Garnisóna dela Shendy şi 300 persóne, carĭ se îmbarcaseră pentru că le lipsiă mijlócele de traiŭ şi sperau a ajunge la Berber, au fostŭ atacate de cătră rebelĭ şi omorîte.

Alexandria, 8 (20) Aprile. — Comisiunea germană pentru cholеră sosesce cu vaporulŭ, ce vine aicĭ şi merge la Brindisi. Comisiunea crede, că deórece nu s'a vĕḍutŭ nicĭ unŭ semnŭ de cholеră în Egiptŭ, ţéra va remâné în anulŭ acesta scutită de cholеră.

Viena, 9 (21) Aprile. — Hugo Schenk (ucigaşulŭ de femei) cerù după publicarea sentinţei de mórte, ca sĕ vină preotulŭ care ilŭ spovedi şi-lŭ cuminecă.

Londonŭ, 9 (21) Aprile. — Invitaţiunile la conferenţa din Londra pentru regularea situaţiunei financiare a Egiptului s'au adresatŭ deja marilorŭ puterĭ.

Constantinopolŭ, 9 (21) Aprile. — Părechia princiară de corónă a visitatŭ diminéţa muntele situatŭ la Beikos la Marea-négră în Asia. După aceea s'a întorsŭ la reşedinţa de véră a ambasadorului austriacŭ în Bujucdere, unde a dejunatŭ. A cercetatŭ apoi şcóla austriacă în Bujucdere. Părechia princiară a plecatŭ în aceiaşĭ séră la Brussa.

Viena, 10 (22) Aprile. — Comitele Taaffe ḍise cătră primarulŭ Uhl cu ocasiunea audienţei de astăḍĭ, că guvernulŭ a voitŭ sĕ spargă falanga comisarilorŭ prin ordonanţa de tĕrgŭ (Markt-Ordnung), dér planulŭ lui n'a reuşitŭ din causă, că factorii respectivĭ s'au desbinatŭ. Guvernulŭ va chibzuí ce e de făcutŭ, pentru ca Viena sĕ nu sufere pagubă şi mai mare.

Constantinopolŭ, 10 (22) Aprile. — Prinţulŭ Rudolfŭ şi princesa Stefania mai visitară încă odată bazarulŭ din Stambulŭ, apoi ministerulŭ de rĕsboiu, unde asistară la o paradă militară. De séră se va dà în onórea înalţilorŭ óspeţi unŭ mare banchetŭ pe bordulŭ corăbiei, »Miramar.« Tóte corăbiile vorŭ fi iluminate. Inălţimile lorŭ vorŭ adăposti peste nópte în corabia Miramar, care plécă la 2 óre nóptea la Mudania (Asia mică), unde vorŭ fi întêmpinate de cătră funcţionarii vilaietului Brussa. Marĭ pregătirĭ în Brussa. Şoseaua dela Mudania la Brussa e reparată. Palatulŭ guvernorului, unde va reşedé părechea princiasă, e renovatŭ şi din noŭ mobilatŭ. S'a organisatŭ o esposiţiă de producte ale culturei de mătase locale. Brussa va fi împodobită cu stéguri.

Conferinţa alegĕtorilorŭ români în Şomcuta-mare.

(Telegr. Gaz. Trans.)

Şomcuta-mare 10 (22) Aprile. Conferinţa Alegĕtorilorŭ români în numĕrŭ considerabilŭ întrunită în Şomcuta-mare s'a declaratŭ solidară cu partida naţională, ce aderéză la programa sibiiană dela 1881. A alesŭ unŭ subcomitetŭ şi doi delegaţi pentru Sibiiu.

Medanu.

Cronica evenemintelorŭ politice.

Sesiunea comisiunei dunărene europene în scurtŭ timpŭ sĕ va deschide, dér după cum sĕ dă cu socotélă în cercurile diplomatice, ea va decurge în pace şi în linişte. Guvernulŭ francesŭ părù câtŭ-va timpŭ dispusŭ a luá asupra sa rolulŭ de a suscită intrebarea despre esecutarea convenţiunii dela Londra relativă la Dunăre, déră renunţă la acéstă intenţiune, din consideraţiune, că diplomaţia francesă sondândŭ pe la celelalte puterĭ, află, că ele nu ţinŭ în momentele actuale consultŭ pentru de a o aduce pe tapetŭ.

* * *

In casulŭ acela, cândŭ din causa oposiţiunii Rusiei nu s'ar puté realege Aleco-paşa guvernatoriŭ generalŭ pentru Rumelia orientală, are de gândŭ Pórta, ca sĕ ţină lucrulŭ în suspensiune în starea actuală, până cândŭ se vorŭ puté puterile înţelege asupra unui nou candidatŭ.

Cabinetulŭ rusescŭ nu este în contra lui Aleco-paşa atâta pentru animositatea, ce a arĕtatŭ în contra Rusiei, câtŭ mai vêrtosŭ pentru atitudinea, ce a observat'o la meetingurile ce le-au înscenatŭ Bulgarii. Guvernulŭ rusescŭ ḍice, că Aleco-paşa ar fi acusatŭ Rusia, că prin agenţii sĕi provócă meetingurile unionistice. Guvernului rusescŭ nu-i vine nicidecum la socotélă, ca sĕ véḍă pe unŭ omŭ în capulŭ Rumeliei orientale, care a încercatŭ sĕ turbure bunele relaţiunĭ dintre Rusia şi dintre celelalte puterĭ prin aserţiunĭ nefundate. Este întrebarea, décă Aleco-paşa a ḍisŭ astfelŭ de lucrurĭ şi décă s'ar puté dovedí acele grave acusaţiunĭ prin fapte.

* * *

Marchisulŭ de Harcourt a ţinutŭ în Derby unŭ discursŭ, în care a ḍisŭ, că ce privesce cestiunea anexării Egiptului, Anglia n'are dreptulŭ la acésta. Administrarea mai departe a Egiptului de cătră Anglia arŭ aduce încurcăturĭ cu celelalte puterĭ.

Bucurescĭ 6 Aprile 1884.

Alaltă-erĭ, Mercurĭ 3 Aprile s'a încheiatŭ congresulŭ corpului didacticŭ, din România. La acestŭ congresŭ au participatŭ cam vre-o 350—400 profesorĭ şi institutorĭ din întréga ţéră. Ca conducĕtorŭ a funcţionatŭ d-lŭ profesorŭ de universitate Al. Orăscu. In ceea-ce privesce lucrările congresului, despre care e vorba, însemnezŭ urmĕtórele:

In prima întrunire ţinută Lunĭ în 2 Aprile, după-ce s'a trămisŭ o felicitare la M. S. Regele, se puse pe tapetŭ cestiunea: Ce direcţiune sĕ se dea învĕţămêntului publicŭ în genere? . . . Rĕspunsulŭ fù: Invĕţămêntulŭ publicŭ sĕ fiĕ câtŭ se póte mai naţionalŭ şi mai moralŭ, ca astfelŭ şcóla sĕ fiĕ în stare a prepará bunĭ cetăţenĭ şi bunĭ părinţĭ de familiă. Alŭ doilea obiectŭ, cu care s'a ocupatŭ congresulŭ, a fostŭ: Organisareă învĕţămêntului. In acéstă privinţă membrii congresului şi-au espimatŭ dorinţa, ca în consiliulŭ generalŭ sĕ fiĕ representate tóte branşele de învĕţămêntŭ, şi ca consiliulŭ permanentŭ de instrucţiune sĕ fiĕ alesŭ de cătră consiliulŭ generalŭ şi din sînulŭ consiliului generalŭ. In ceea-ce se atinge de cestiunea disciplinei scolare, se hotărî sĕ se aplice cu rigurositate regulamentele esistente în acéstă privinţă, ca astfelŭ ordinea sĕ domnéscă peste totŭ. In fine cu privire la cărţile de şcólă se decise (la propunerea d-lui dr. Manolescu) ca fie-care carte, înainte de a fi dată în mânile tinerimei studióse, sĕ trécă prin consiliulŭ de hygienă, unde sĕ se constate, décă tiparulŭ întrebuinţatŭ corĕspunde condiţiunilorŭ recerute, séu nu corespunde.

Mai amintescŭ rĕspunsulŭ M. S. Regelui, în care recomandă celorŭ adunaţĭ, să caute a isolá, câtŭ se póte mai multŭ, şcóla de fluctuaţiunile politice.

Congresulŭ se încheiă c'unŭ banchetŭ, la care se rostiră mai multe toasturĭ pline de entusiasmŭ. — Intrunirea viitóre va fi în Iaşĭ totŭ în sĕptĕmâna patimilorŭ.

* * *

Totŭ alaltaerĭ îşĭ ţinù Academia ultima sa şedinţă sub presidiulŭ M. S. Regelui şi în fiinţa de faţă a augustei sale consórte. Publiculŭ asistentŭ erá într'unŭ numĕrŭ nu tocmai însemnatŭ.

D-nulŭ Gr. Tocilescu vorbì despre unŭ documentŭ autografŭ alŭ lui Mihaiŭ Vitézulŭ datatŭ din Bĕlgradŭ (Alba-Iulia) şi despre vre-o câte-va inscripţiunĭ epigrafice aflate în timpulŭ din urmă în apropierea Dunărei.

D-nul secretarŭ generalŭ D. Sturza dete cetire raportului generalŭ despre activitatea desvoltată în sesiunea actuală. Acestŭ raportŭ a fostŭ subscrisŭ de toţĭ cei de faţă împreună cu M. Lorŭ Regele şi Regina.

După şedinţă amabilii suverani se întreţinură în modulŭ celŭ mai cordialŭ cu deosebiţii membri ai Academiei. Dintre aceştia din Ardélŭ şi din Ţéra-Ungurésca erau presenţĭ d-nii Babeşŭ, Bariţŭ, Romanŭ şi Porcius.

* * *

De Marţĭ încóce Camerile au feriĭ de sĕrbătorĭ. Votulŭ de Lunĭ a produsŭ o mare agitaţiune. Se vor-

besce de o demonstrațiă în favorulŭ d-lui C. A. Rosetti.

Pentru primirea principelui moștenitorŭ Rudolfŭ se facŭ pregătirĭ considerabile. Sunt concentrațĭ pentru revista militară vre-o 25 mii ostașĭ. O parte din ei se află aședațĭ in tabĕră pe câmpia de lângă Cotrocenĭ.

Timpulŭ este frumosŭ. Căldurile aŭ începutŭ deja.

Felicitărĭ la adresa nóstră.

Șimleulŭ-Silvaniei 20 Aprile.

În diua învierii Împĕratului mărirei, îțĭ gratulămŭ atletŭ, pentru că cu arma intrepidă (curagiósă) a românismului, »Gazeta,« voiescĭ sĕ lupțĭ cuotidianŭ!

În numele Sălăgienilorŭ. **Barboloviciu, vicariu.**

Satu-mare 18 Aprile.

Domnule Redactorŭ! Lupta nóstră pentru recăștigarea drepturilorŭ răpite cu forța brutală, adversarii noștri par' că-o desconsideră; în faptă însĕ îi cuprinde spaima, vĕdêndŭ, că Românismulŭ îșĭ redică vocea totŭ mereu mai puternicŭ. Consternată este tabera inimicilorŭ la aparițiunea quotidiană a iubitei nóstre fóie »Gazeta Transilvaniei.« Căldura inimei nóstre vi-o trimitemŭ adĭ — dorindŭ, ca ceriulŭ sĕ vĕ dée putere întru ajungerea scopului mărețŭ, care este înălțarea și eliberarea românismului. — **Mai mulțĭ Românĭ din Sătmariu.**

Velcheriu (lângă Mociu) 18 Aprile.

Cu Dumnedeu înainte, noi vĕ urmămŭ. Unŭ némŭ care în ispite face pașĭ resolutĭ, nu póte sĕ apună. Mulțĭ anĭ în fruntea »Gazetei« cuotidiane! **Ioanŭ Albonŭ, preotŭ.**

Bucurescĭ 8 (20) Aprile.

Felicitŭ transformarea »Gazetei« în diarŭ cuotidianŭ. Isbândă și tăriă muncitorilorŭ ei. »Gazeta« stindardulŭ românismului înainte și noi o vomŭ urmá.

Ioanŭ Mihalcea.

Mulțămindŭ din totŭ sufletulŭ pentru aceste încuragiatóre dovedĭ de simpatiă, dorimŭ ca urările ce ni sĕ facŭ sĕ fie făcute într'unŭ ciasŭ bunŭ!

Conferința alegĕtorilorŭ românĭ din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ.

Năsĕudŭ 4 (16) 1884. Domnule Redactorŭ! Este unŭ șirŭ de anĭ, de cândŭ nu v'am scrisŭ nimica pentru »Gazeta.« Multe lucrurĭ s'au petrecutŭ de atuncĭ și mai bune și mai rele însĕ puține au ajunsŭ la cunoscința publicului. Eu am așteptatŭ ocasiunea, cândŭ se vĕ potŭ scrie despre lucrurĭ înbucurătóre, despre carĭ sĕ fiu dispensatŭ a face critică, care este pe la noi de multe orĭ neplăcută.

Cu permisiunea D-v. D-le Redactorŭ îmĭ voiŭ luá libertatea de a vĕ scrie din cândŭ în cândŭ despre lucrurĭ, ce voiŭ crede, că merită sĕ fie aduse la publicitate, rugându-vĕ din parte-mĭ unŭ singurŭ lucru și anume a mi-se susținé dreptulŭ de a-mĭ puté apĕrá în colónele Gazetei, se înțelege de sine între marginile obiectivitățiĭ, părerile și afirmațiunile mele, cândŭ ar fi combătute de-o parte orĭ de altă.*)

Înainte de a vení la objectulŭ scrierei mele de astădată dați-mĭ voie sĕ mĕ folosescŭ de acéstă ocasiune pentru a vĕ gratulá și a vĕ felicitá la hotărîrea nobilă de a preface, »Gazeta« în organŭ de di, prin care se va astupá o trebuință de multŭ sêmțită la Românii de dincóce de Carpațĭ. Pasulŭ ce l'ațĭ făcutŭ sĕ fie de bunŭ augurŭ pentru triumfulŭ causei românismului de dincóce. Sperŭ, cum că toțĭ Românii adevĕrați și în speciă generațiunea tineră se va înrolá sub flamura »Gazetei.« Sperŭ și conjurŭ tinerimea romăna a se grupá în jurulŭ drapelului »Gazetei,« care de 47 de anĭ a apĕratŭ cu demnitate și curagiu ne înfrântŭ causele nóstre cele mai sânte. Acum orĭ nicĭ odată este timpulŭ sĕ ne unimŭ cu toții în cugete, în sîmțirĭ și în fapte. La încercările dușmaniiorŭ de a ne desbiná prin Români, ómeni slabĭ la îngerŭ, se respundemŭ cu inarborarea stégului Unirei, carele singurŭ ne va duce la victoriă.

Ațĭ fostŭ încunosciințatŭ pe cale telegrafică despre resultatulŭ conferinței alegătorilorŭ românĭ din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ, ce s'a ținutŭ ierĭ în 3/15 Aprile în Bistrița. Decursulŭ acestei conferințe însĕ credŭ, că merită se fie cunoscutŭ mai pe largŭ. Étă pe scurtŭ sumarulŭ acestei conferințe.

Alegĕtorii românĭ din acestŭ comitatŭ, convocațĭ prin D. Greg. Moisilŭ vicariu, Ioach. Mureșanŭ și Danilă Lica advocați, s'au întrunitŭ în sala cea mare a otelului orășenescŭ în numĕrŭ peste 250.

D. I. Mureșianŭ salutà adunarea în numele convocătorilorŭ prin o vorbire bine potrivită și bine sêmțită espunêndŭ pe scurtŭ scopulŭ acestei conferințe, apoi recomandândŭ tactŭ și moderațiune în discusiune propune a se constituí. Adunarea rĕspunde prin însuflețitóre strigare și proclamă de preș. ad-hoc pe D. protopopŭ alŭ Bistriței Alexandru Silasi și de secretarĭ pe D-nii Elia Cincia proprietarŭ și Cirilă Deacu preotŭ în Șiențŭ.

D. advocatŭ Danilă Lica, luândŭ cuvêntulŭ, cetesce mai multe scrisorĭ ce a primitŭ D-Sa dela comitetulŭ naționalŭ centralŭ din Sibiiu, în urma cărora D-Sa în conțelegere cu inteligința din Nĕsĕudŭ și Bistriță a convocatŭ împreună cu ceilalțĭ D-ni acéstă conferință, apoi cetesce o scrisóre dela direcția polițiană, prin care se concede ținerea acestei conferințe precum și o altă scrisóre dela D. vicariu Gr. Moisilŭ, prin care îșĭ escuză neputînța de a participá la acéstă conferință.

D. Ionu Ciocanŭ propune și conferința primesce între strigări de aprobare de a se dá espresiune de mulțămită și recunostință comitetului naționalŭ centralŭ din Sibiiu și în speciă compunĕtorilorŭ programei naționale, pentru zelulŭ, cu care a apăratŭ causa națională.

Președintele cetesce programa dilei și recomandă adunărei a observá moderațiune. După cetirea programei, care erá urm: 1 Constituirea clubului. 2 Alegerea de comitete în fie care cercŭ electoralŭ. 3 A-se alege câte câte doi representanțĭ din fie-care cercŭ electoralŭ pentru conferința ce se va convocá la Sibiiŭ. 4. Alte propunerĭ, — D. Dr. Alexi propune a se primí programa specificată însĕ nu în acea ordine. Află mai logicŭ a se pertractá mai întâiu întrebarea principială, despre ținuta, ce voiescŭ a-șĭ normá alegĕtorii Românĭ față de alegerĭ, și numai după votarea acesteia sĕ se procédă la constituirea clubului și celelalte, decĭ propune a se pune mai întâiu p. 4 la ordinea dilei.

Primindu-se cu unanimitate acésta propunere D. adv. Danilă Lica, luândŭ cuvêntulŭ, desfășură programa națională din Sibiu și prin o elocință convingĕtóre esplică punctŭ de punctŭ din acea programă și propune cumcă: Conferința de astădĭ aderéză la programa conferinței naționale din Sibiiŭ dela a. 1881. Acestŭ frumosŭ, mĕduosŭ și elocentŭ discursŭ a D-lui Lica, carele a ținutŭ aprópe unŭ césŭ a fostŭ adese-orĭ întreruptŭ prin vii aprobărĭ și strigărĭ de »sĕ trăiéscă.« A lămuritŭ cumcă programa națională nu este identică nicĭ cu pasivitatea nicĭ cu activitatea, că aceste 2 sunt numai drumurĭ de a se realisá programa națională. Exemplele luate din viața de tóte dilele, cu carĭ a sciutŭ d-sa ilustrá fie-care punctŭ din programă, au fostŭ atâtŭ de convingĕtóre încâtŭ după finea discursului propunerea sa a fostŭ primită cu aclamațiune. Nimenĭ nu a voitŭ se vorbéscă contra acestei propunerĭ, dovadă cumcă clicuța »Viitorului» din Budapesta n'a prinsŭ terêmŭ pe la noi. Décă s'arŭ fi aflatŭ vre-o vóce numai, o mulțime de oratorĭ stăteau gata, la reservă. Am auditŭ pe mai mulțĭ esprimându-se, cum-că le pare rĕu, că nu-i nime în oposițiă, ca astfelŭ sĕ aibă ocasiunea a-șĭ spune părerile, despre ținuta acelora, carĭ nu se sfiescŭ a înfige pumnalulŭ în sînulŭ națiunei, făcêndu-se slugĭ la dușmanii noștri neîmpĕcațĭ și lovindŭ cu o îndrăsnélă necalificavera solidaritatea națională.

Totŭ la punctulŭ I. a programei adunărei D. Dr. Alexi propune: In considerare cumcă programa națională din Sibiiŭ dela 1881, care se vede că a produsŭ mare supĕrare în șirulŭ dușmanilorŭ noștri, carĭ de atuncĭ încóce cércă pe tóte căile de a sparge solidaritatea națiunei acceptate atuncĭ, a fostŭ apĕrată de întrégă jurnalistică română de dincóce în unŭ modŭ demnŭ de tótă lnuda. In considerare cumcă în timpulŭ mai nou unŭ organŭ vechiŭ „Telegrafulŭ Românŭ“ precum și altulŭ nou „Viitorulŭ,“ au începutŭ, durere, a abandoná și combate programa națională și astfelŭ a atăcă solidaritatea națîonală: A se esprimá recunoscință și mulțumită tuturorŭ jurnalelorŭ române ce au apĕratŭ programa din Sibiiŭ și în speciă: Gazetei Transilvaniei, Telegrafului românŭ, câtŭ a fostŭ redactatŭ de D. Cristea, Observatoriului și Luminatoriului,“ carĭ în adevĕrŭ representă părerile nóstre, părerile națiunei intregĭ. Adunarea a primitŭ cu aclamațiunĭ acéstă propunere bine motivată.

Prin acéstă conferința Românilorŭ din acestŭ comitatŭ a datŭ dovadă cumcă toțĭ aceia se înșelă, carĭ credŭ cumcă „Telegrafulŭ românŭ« de adĭ și „Viitorulŭ“ d-lui Gall ar fi organe naționale și ar representá credeulŭ politicŭ alŭ națiunei române. Românii nu potŭ considerá acele organe decâtŭ de slușbașe dușmanilorŭ, organele unorŭ ómenĭ condușĭ de aspirațiunĭ egoiste personale, ce au întratŭ în serviciulŭ inimicilorŭ noștri. Dér la aceste voiŭ mai reveni altă dată.

Celelalte puncte din programă s'au pertractatŭ fórte scurtŭ. S'a alesŭ unŭ comitetŭ alŭ clubului naționalŭ alŭ alegĕtorilorŭ românĭ din acestŭ comitatŭ în persónele D. Danilă Lica, prot. Alexandru Silașĭ, Eliă Ciucia, Dr. Const. Moisilŭ profes. și căpitanulŭ Vasilie Popițanŭ. In sub comit. cercului elec. alŭ Năsĕudului: Dr. C. Moisilŭ advocatŭ, Ioachimŭ Mureșanŭ și preotulŭ din Rodna Gerasimŭ Domide, în cerculŭ Bistriței Elia Ciucia, Cirilă Deacŭ și căpit. Ioanŭ Mărgineanŭ.

Delegațĭ la conferința, ce sĕ va convocá la Sibiiŭ s'au alesŭ: în cerculŭ Năsĕudului: adv. Ioachimŭ Mureșanŭ și Teodorŭ Vrăsmașiu preotŭ în B. Prundŭ, suplențĭ: D. Vasile Groze preotŭ în Maierŭ și Cap. Vasile Popițanŭ, pentru cerculŭ Bistriței D. adv. Danilă Lica și protop. Alexandru Silașĭ și suplențĭ Elie Ciucia și Cirilă Deacŭ.

Desbaterile au decursŭ cu o însuflețire mare și în ordine exemplară, ce a storsŭ admirațiunea străinilorŭ. Inteligința a fostŭ fórte bine representată.

Altădată despre altele.

Vĕ salutŭ **Publiu.**

*) Dreptulŭ acesta l'amŭ datŭ șilŭ dămŭ fiecărui corespondentŭ; pretindemŭ însĕ, ca discuțiunile sĕ nu iea o estensiune pré mare și ca polemiile personale sĕ se evite cu desĕvêrșire. Red.

FOILETONŬ.

Satulŭ cu comorile.

Novelă poporală.

(Urmare.)

»Ei!« strigă Alexandru, »cei-ce au lipsă de banĭ, de ce nu se împrumută airea, orĭ în orașe la ómenĭ cu sufletŭ mai creștinescŭ?«

»Pentru că în alte locurĭ comunei nóstre nu i se mai dă o para frântă pe creditŭ,‘ respunse morarulŭ. „Pentrucă, de óre-ce până acum deregĕtorii satului așa de blăstĕmățesce scriau oblegațiunile celorŭ ce luau banĭ, în câtŭ împrumutătorii perdeau séu o parte, séu chiar toțĭ banii împrumutațĭ. Astfelŭ prin nepăsarea cârmuirei nóstre amŭ perdutŭ totŭ creditulŭ și tótă speranța de ajutorŭ străinŭ. Fiindcă cetățenii nu vreau sĕ ne mai împrumute, ai noștri înjură și blăstemă în tótă diua amenințândŭ cu focŭ și cu omorŭ. Cândŭ orașului i s'ar întêmplá vre o nenorocire, sĕrăntocii noștri și-ar eși din piele de bucuriă, cu tóte că dela orașŭ avemŭ încă multă milă și ajutorŭ.«

„Asta e înspăimêntătorŭ,‘ strigă Alexandru. »Bine, dér noi mai avemŭ o proprietate comunală mare.‘

„Ei, hotarulŭ comunalŭ încă este încărcatŭ cu datorii și se folosesce numai de cei avuțĭ, pentru că décă căpeteniile satului facŭ vre-o daravera, décă se uită odată la miedŭina mosiei, décă arétă, unde se se taie lemne, cu unŭ cuvêntŭ, décă îndeplinescŭ numai ceva, — trebue mâncatŭ și beutŭ pe spesele comunei. În modulŭ acesta averea comunei se strecură pe gâtlejulŭ lorŭ. Totŭ pasulŭ cautâ sĕ li se plătéscă. La acestea mai adauge că, de óre-ce numai cei avuțĭ sunt în stare a ținé vite, totŭ numai ei folosescŭ și pășunea din pădure, ér sĕracii nu tragŭ nicĭ unŭ folosŭ din moșia sătéscă.«

„Décă tu, morarule, scii tóte astea, de ce nu le spui comunei întregĭ, de ce nu deschidĭ ochii celorŭ orbițĭ?‘ întrebà Alexandru nĕcăjitŭ.

„Pentru că n'ajută nimicŭ,‘ rĕspunse morarulŭ. Findcă cei mai mulțĭ din comună sunt datorĭ la cei bogațĭ, de aceea ei facŭ ce vreau și nu li se póte împotriví nime. Și décă órecare s'ar cutezá sĕ-șĭ casce gura în contra mâncătoriilorŭ și a chivernisirei celei rele cu averea satului, calicii ĕștia ar strigá, de n'ai fi sigurŭ de viață. Deregetoria și avuții o sciu asta pré bine. Ei consideră pe ticăloșii cei sdrențoșĭ de cânii lorŭ, și credŭ că îi potŭ amuțá asupra fie-căruia, care li se pune în cale.‘

„Înfricoșatŭ lucru!‘ exclamà Alexandru. »Dér, décă ómenii n'au nicĭ o pricepere, se aibă celŭ puținŭ conscință și temere de D-deu.‘

»Da, sĕ aibă,« rĕspunse morarulŭ, „dér de unde sĕ iee? Preotulŭ nostru este bĕtrânŭ și grijesce numai de stola și comoditatea lui, predică numai despre credință, de ceriŭ și de iadŭ, și slujba bisericéscă o îndeplinesce, cum îșĭ îndeplinesce orĭcare altulŭ lucrulŭ de di; după ce l'a isprăvitŭ odată, nu se mai intereséză de nimicŭ. Ce ar trebuí ómenii sĕ facă, în ce constă virtutea creștinéscă și cum trebue omulŭ sĕ-o sĕvêrșéscă acésta, — astea nu le învéță. Elŭ nu intră cu anii în casele poporanilorŭ, de câtŭ atuncĭ, cândŭ e chiămatŭ. Prin urmare nu este sfătuitorŭ cum se cade, nu adevĕratŭ mângăetorŭ și încă fórte multŭ îi lipsesce, cá sĕ cunóscă de ajunsŭ păsurile familiilorŭ, spre a puté înfluința și în viața casnică asupra pietății și îndreptării lorŭ. Ómenii se ducŭ la biserică din obiceiu, preotulŭ predică din obiceîu și, cum iesŭ din biserică, rĕmânŭ tóte la deprinderea cea vechiă. Și fiindcă ómenii nu se îndréptă din lăîntru, în inimile lorŭ, nicĭ în cele dinafară nu vedĭ nicĭ o îndreptare. Apoi cum sunt bĕtrânii, așa suntŭ și tinerii.«

„Cum? nicĭ învĕțătorulŭ nu plătesce nimicŭ?« întrebà Alexandru.

»De cândŭ a muritŭ tatălŭ tĕu, care era omŭ cu minte, temĕtorŭ de D-deu, merge rĕu cu școla,« dise morarulŭ. »Copiii și băetele învĕță ceva a scrie și a ceti, ba și câte-o rugăciune. Dér acasă, la părinții lorŭ, învéță ceea ce vĕdŭ, adecă cum sĕ înșele și sĕ mințéscă, sĕ se înjure și sĕ blasteme, sĕ fie desfrênațĭ și fățarnicĭ, învéță a se bate și a se luá de pĕrŭ, a cerșí și a furá, a se juca și a se îmbĕtá, a fi lenešĭ și dêcoșĭ, învéță sfadă, ură și clevetele.«

Audindŭ Alexandru acestea dete din capŭ și se depărtà supĕratŭ.

4. Alexandru vrea sĕ sparie, dér înzădarŭ.

Într'o duminecă, după predică, se adunase tótă comuna pentru că multŭ ar fi plătitŭ unŭ sfatŭ bunŭ. Era vorba sĕ iee împrumutŭ, pentru că se pusese pe țĕră nouă dare și pe lângă aceea li se cerea o datoriă comunală, pentru care nu se plătiserĕ interese, cum s'ar fi cuvenitŭ. După vechiulŭ obiceiŭ totŭ satulŭ se adunase sub teiulŭ celŭ mare. Deregĕtorii satului erau încunju-

Convocare.

Alegĕtorii românĭ, din colegiulŭ electoralŭ **Cocota (Orczydorf)** sunt rugaţĭ a participá la conferinţa electorală, care se va ţiné în **Jadani (Zsadány)** în dumineca Tomei (27 Apriliu nou 1884) d. a. la 3 óre.

Obiectele conferinţeĭ sunt: 1. Constituirea partidei naţionale române pe basa programei dela Sibiu şi alegerea comitetului cercualŭ — electoralŭ. 2. Alegerea a douĭ delegaţĭ pentru conferinţa naţională din Sibiu. 3. Propunerĭ.

Vinga-Jadani la 17 Aprile 1884.

Georgiu **Lazarŭ**, advocatŭ, Teodorŭ V. **Păcăţianŭ**, Ioanŭ **Istinŭ**, Petru **Augustinŭ**, Jiva **Stevi**, Nicolau **Rancu**, Toma **Secoşianŭ**, alegĕtorĭ în colegiulŭ electoralŭ **Cocota**.

Diverse.

Pascile în Braşovŭ. Sĕrbătorile învierei s'au celebratŭ şi de astă-dată la biserica sfântului Nicolae din Prundŭ cu o solemnitate deosebită. Unŭ progresŭ însemnatŭ s'a observatŭ în ceea-ce privesce ordinea. Pe cândŭ altă dată eraĭ espusŭ a fi turtitŭ de aceia, carĭ intrau sĕu eşiau din biserică, în anulŭ acesta a domnitŭ ordinea cea mai esemplară. Felicitămŭ pe aceia, carĭ au pusŭ capĕtŭ acesteĭ scăderĭ.

Sĕrbătorile „Junilorŭ.“ Mâne Miercurĭ 11 l. c. se face tradiţionala escursiune »între petre« a junilorŭ românĭ din suburbiulŭ Scheiu. Pe la órele 5 p. m. va fi reîntórcerea. Le dorimŭ timpŭ frumosŭ şi petrecere bună!

Consiliulŭ comunalŭ din Braşovŭ va ţiné o şedinţă estraordinară Joi 24 Aprile n. (12 Apr. v.) la 3 ore p. m. La ordinea dileĭ suntŭ 22 puncte, dintre carĭ pentru cele 4 dintâiu se recere sĕ fie presenţĭ celŭ puţinŭ jumĕtate din membrii.

Producţiunea sodalilorŭ românĭ a fostŭ cercetată ca nicĭ odată până acum de unŭ publicŭ fórte numerosŭ. Piesele musicale precum şi declamaţiunile au fostŭ esecutate spre mulţumirea generală cu mai multŭ succesŭ ca în alţĭ anĭ. După terminarea programeĭ D-nu preşedinte părintele **Sfetea** a rostitŭ unŭ discursŭ fórte potrivitŭ în care a arĕtatŭ ce marĭ folóse póte aduce industria mică naţională unuĭ poporŭ şi câtŭ de indispensabilă e ea pentru înaintarea luĭ în cultură. În urmă şi-a esprimatŭ bucuria asupra succesuluĭ acesteĭ serate, mulţămindŭ fórte căldurosŭ publicului ce a luatŭ parte. După acésta aplaudată vorbire vechiulŭ preşedinte şi întemeiătoriu alŭ acesteĭ societăţĭ d. B. **Baiulescu** mulţumĭ asemenea între aplausele sgomotóse ale publicului pentru încuragiare şi adause, că meseriile până acum au fostŭ prea puţinŭ sprijinite de publiculŭ românŭ şi că acésta pe viitorŭ trebue se fie altfelŭ. In modŭ căldurosŭ fu aclamatŭ şi dirigintele chorului d. I. **Mureşianŭ**. Dansulŭ sĕ întroduse cu romanticele şi atrăgătórele jocurĭ naţionale. Doispreḑece tinerĭ îmbrăcaţĭ în costumŭ naţionalŭ jucară Căluşerulŭ şi Bătuta. Amĕndouĕ jocurile au fost cu multă precisiune esecutate. **G.**

Societatea de lectură a tinerimei dela institutulŭ teologicŭ-pedagogicŭ gr. or. românescŭ **din Aradŭ**, va ţiné Duminecă, în 15 (27) Aprile, séra la 7 ore, în sala cea mare a institutuluĭ o **şedinţă publică** cu următórea programă: 1. D-lŭ profesorŭ **Vasile Mangra**, ca preşedinte-conducĕtorŭ, deschide şedinţa; 2. „**Salutare**“, textŭ şi musică de C. G. Porumbescu, corŭ bărbătescŭ, executată de corulŭ vocalŭ alŭ societăţiĭ sub conducerea luĭ **A. Tuducescu** clericŭ de cursulŭ I.; 3. „**Importanţa istoriei naţionale pentru cultura mameĭ materne**,“ disertaţiune de Ilie **Moţu** clericŭ de cursulŭ II.; 4. „**Ardeleana**,“ executată de corulŭ instrumentalŭ alŭ societăţiĭ, sub conducerea luĭ **Virgiliu Pap**, teologŭ abs.; 5. „**Amorŭ şi patriotismŭ**,“ poesiă de P. Dulfu; declamată de A. **Spătanŭ** clericŭ curs. III.; 6. „**O privire istorică asupra femeiloru antecităţii**,“ disertaţiune de I. **Vaĭda** clericŭ curs. III.; 7. „**Coróna Moldoveĭ**,“ cuartetŭ, corŭ bărbătescŭ executată de corulŭ vocalŭ.; 8. **Vespasianu şi Papinianŭ**,“ dialogŭ umoristicŭ de I. **Negruzzi**; predatŭ de T. **Nonŭ** clericŭ curs. III. şi de I. **Iercanŭ** clericŭ în curs. I.; 9. „**Cine merge séra ’n satŭ**,“ executată de corulŭ instrumentalŭ; 10. Preşedintele conducĕtoriŭ închide şedinţa.

Ciangăii emigraţĭ. Cetimŭ în „Pester Lloyd“: Contele Bela Bánffy şi d-niĭ Carolŭ Kammermayer şi Desideriu Gromon au conferatŭ erĭ cu secretarulŭ de statŭ Prónay în privinţa repatriăreĭ celorŭ 40 familiĭ de Ciangăĭ, carĭ nu şi-au găsitŭ în Andrasfalĕu (Bucovina), nicĭ unŭ chipŭ de vieţuire. Secretariulŭ de statŭ a declaratŭ, că cu totulŭ sunt la disposiţiune 20 pogóne de pĕmĕntŭ, carĭ pentru 40 familiĭ nu potŭ fi de ajunsŭ. D-lŭ Pronay a telegrafatŭ la Andrasfalĕu, ca sĕ capete informaţiunĭ esacte despre relaţiunile în care se află familiile, despre care e vorba. Décă în adevĕrŭ starea acestorŭ familiĭ este aşa de desperată, după cum s'a raportatŭ, atuncĭ nu mai remâne alt-ceva de făcutŭ, decâtŭ sĕ se coloniseze pe terenulŭ, care stă la disposiţiune. — Patruḑecĭ familiĭ de agricultorĭ cu 20 pogóne pĕmĕntŭ!... Sĕrmaniĭ ómenĭ!.... Rĕu i-au nenorocitŭ utopiile celorŭ dela Buda-Pesta!

† Necrologŭ. În 20 Aprile st. n. a reposatŭ în Oradia-mare venerabilulŭ canonicŭ **Nicolau Vulcanŭ**, tatălŭ meritatuluĭ redactorŭ alŭ „Familiei« Iosifŭ Vulcanŭ, în etate de 79 anĭ şi în alŭ 53 anŭ alŭ preoţieĭ sale. Rĕmăşiţele pĕmĕntescĭ ale rĕposatuluĭ s'au înmormĕntatŭ Lunĭ 21 Aprile. — Sĕ-ĭ fie ţĕrina uşóră!

»Rumänische Militär-Sprache.« Sub titlulŭ acesta, a apărutŭ în Viena unŭ manualŭ scrisŭ în limba germână pentru oficerĭ şi pentru şcólele de cadeţĭ de d-lŭ **Basiliu Sângeorzeanŭ**, locotenentŭ c. r. în reservă. Necesitatea uneĭ asemenea lucrărĭ erá destulŭ de simţită; prin urmare credemŭ, că ceĭ interesaţĭ vorŭ primí câtŭ se póte de bine cartea d-luĭ Sângeorzeanu.

D-şóra Bârsescu în Bucurescĭ. Din capitala României ni se împărtăşesce, că comitetulŭ teatruluĭ naţionalŭ s'arŭ fi pusŭ în înţelegere cu d-şóra Bârsescu şi o-ar fi rugatŭ sĕ vină la Bucurescĭ pentru vre-o 8—9 serĭ, în care sĕ jóce rolulŭ Gettei din admirabila piesă »Fântâna Blandusiei« de V. Alecsandri. Rolulŭ acesta l'a jucatŭ până acum d-na Romanescu, care de presentŭ nu se maĭ află în Bucurescĭ.

Tristulŭ incidentŭ în circulŭ Sidoli. Din Bucurescĭ ni se scrie cu data 9 (21) Aprile următórele: Erĭ în ḑiua de Pascĭ circulŭ Sidoli, care a venitŭ din Braşovŭ îşi începŭ ciclulŭ representaţiunilorŭ sale. Eram şi eu de faţă. Representaţia se începe, cândŭ deodată viscolulŭ, care a duratŭ mai tótă ḑiua, reîncepe cu vehemenţă înfricoşată. Pânza circuluĭ o rumpe şi cu-o putere mare dărîmă acoperişulŭ de scândurĭ. Lampele spărgêndu-se pânza a luatŭ focŭ, care însĕ fu numai de câtŭ localisatŭ. Acum se nasce mare tumultŭ. Omŭ peste omŭ se îndésă spre uşĭ. Carĭ eramŭ pe la uşă scăparămŭ nevătămaţĭ, dér dintre carĭ ocupaserá locŭ în fundŭ maĭ mulţĭ fură rănitĭ. Douĕ femeĭ căḑură victimă spaimeĭ. Răniţiĭ fură transportaţĭ în spitalŭ. Damele maĭ tóte leşinară de spaimă. Unŭ ce înfiorătorŭ.

Brutalităţĭ din partea Gendarmilorŭ. În numĕrulŭ de Vinerĭ 6 Aprile arĕtarămŭ unŭ casŭ din Ungaria, în care purtarea d-lorŭ agenţĭ aĭ ordineĭ publice nu apare într'o lumină tocmaĭ favorabilă. Din Deva ni se scrie totŭ în acéstă materiă: „Şi pe la noi se întêmplă casurĭ ca celŭ din Kaczarlak. Maĭ deunăḑile unŭ pĕcătosŭ de Românŭ, fiindŭ cam ameţitŭ şi făcêndŭ galagiă, fu apucatŭ de gendarmĭ, carĭ atâta l'au pisatŭ cu patulŭ puscei pe bietulŭ omŭ, încâtŭ a trebuitŭ sĕ întrevină aceia, carĭ treceu pe stradă. Peste totŭ la presupunerĭ de furtŭ gendarmiĭ chinuescŭ aşa de tare pe ceĭ ce sunt în prepusŭ, încâtŭ aceştia, chiar nesciindŭ nimica de faptulŭ, de care sunt acusaţĭ, declară, că eĭ l'au făcutŭ, numaĭ şi numaĭ ca să scape de maltratărĭ....« Atragemŭ atenţiunea autorităţilorŭ competente asupra acestorŭ comunicărĭ, carĭ nu pré dau statuluĭ unguresců coloritulŭ de „statŭ civilisatŭ!“

Drumŭ de ferŭ, poşte, telegrafe.

Serviciulŭ de reclamaţiunĭ alŭ căilorŭ ferate ung. ale statului. Din causa reorganisăriĭ făcute la 1 Aprile a. c. a direcţiuneĭ căilorŭ ferate ung. ale statuluĭ, s'a luatŭ disposiţiunea, în interesulŭ repedeĭ resolvărĭ a reclamaţiunilorŭ de despăgubire, ca reclamaţiunile relative a) la întârḑierile de predare, b) la stricăciunĭ, c) la perderĭ, ce se facŭ 1) cu trimiterile de bagaje, 2) cu animale, 3) cu trăsurĭ, 4) cu mărfurĭ transportate prin comunicaţiunea locală şi décă pretenţiunea de despăgubire prin reclamaţiunea articolelorŭ indicate sub a) şi 1) nu trece peste 50 fl., ér în celelalte casurĭ peste 500 fl., precum şi tóte reclamaţiunile privitóre la obiectele perdute, sĕ se resolveze în sfera de activitate a serviciuluĭ de mişcare ce domiciliază în Buda-Pesta, Solnocŭ, Mişcolţŭ, Clujŭ, Loşonţŭ, Sabotca (Maria-Tereseopole) Agramŭ şi în Aradŭ.

Cererile relative la causele de reclamaţiunĭ maĭ susŭ pomenite se potŭ însinuá, sĕu în staţiunĭ sĕu directŭ la serviciulŭ de mişcare şi anume ce relative la fosta linĭă ferată transilvană, dela 1 Maiŭ a. c. încolo, ér cele privitóre la linia căilorŭ ferate ung. ale statuluĭ se potŭ însinuá chiar de pe acuma.

Onor. Publicŭ póte şi în casurile acestea a se adresa cu cererile sale la direcţiunea căilorŭ ferate ung. ale statului.

Ca provenitóre din comunicaţiunea locală se vorŭ considerá tóte acele reclamaţiunĭ, carĭ se referescŭ la transporturĭ, ce se trimitŭ numaĭ pe liniile ferate ung. ale statuluĭ de la loculŭ de predare până la staţiunea destinaţiuniĭ lorŭ, fără de a atinge o cale străină pe întinderile maĭ multorŭ servicii de mişcare.

Călăuza poştei şi a telegrafuluĭ. — Acesta e titlulŭ uneĭ cărţĭ destinată a da publicului tóte desluşirile ce privescŭ afacerile de poştă şi ale telegrafului. Ea va cuprinde $4^1/_2$ cóle de tiparŭ. Preţulŭ acesteĭ cărţĭ e numai de 30 cr. La 10 esemplare se dă unulŭ gratisŭ. Prenumeraţiunea se póte face sĕu la unŭ esemplarŭ în limba germană sĕu la unulŭ în cea maghiară şi anume până la sfĕrşitulŭ acesteĭ lunĭ, de órece numaĭ de numĕrulŭ prenumeraţilorŭ atêrnă tipărirea eĭ. Costulŭ prenumeraţiunĭ se face la adresa: Emericŭ **Deák**, oficiantŭ postalŭ şi Franciscŭ **Szinte**, oficiantŭ telegrafistŭ în Braşovŭ.

† Necrologŭ. — În Blaşiu a repausatŭ **Leontina Colceriu**, abia în etate de 18 anĭ, fica d-luĭ Dr. Iónŭ C. Colceriu. Fie'i ţĕrina uşóră!

---

raţĭ de sĕtenĭ. Pe de lăturĭ stăteau femeile, fetele şi băeţiĭ, ca sĕ asculte ce se întêmplă.

Alexandru încă se dusese acolo şi îşĭ puse în gândŭ ca sĕ deschidă ochiĭ consătenilorŭ despre trista lorŭ stare. De aceea, după ce-au vorbitŭ juraţiĭ şi după ce şi-au făcutŭ propunerile lorŭ, elŭ se suĭ în mijloculŭ drumuluĭ pe o pĕtră. De aicĭ toţĭ ilŭ vedeu.

»Iubiţilorŭ,« ḑise elŭ, »ca copilŭ m'am depărtatŭ de la voi, de multŭ şi ca bărbatŭ m'am întorsŭ. Dér, cândŭ am intratŭ în satŭ, abia l'am pututŭ cunósce şi mi s'au ruptŭ inimă de milă, vĕḑêndŭ cum isŭ tóte schimbate. Odinioră cu totŭ dreptulŭ se numia satulŭ nostru: **Bogata**. Atuncĭ era elŭ unŭ câmpŭ de bogăţiĭ. Bunĕtăţile luĭ D-ḑeu erau maĭ cu îmbelşugare, ca orĭ-unde. În comuna nóstră cu stare erau ceĭ maĭ mulţĭ, săracĭ puţinĭ, er cerşitorĭ de locŭ.

Pentru bunăstarea nóstră, ómeniĭ din tótă ţera se obicinuiau a ne numi **domnii din Bogata**. Pentru că nu âmblamŭ în haine rupte ca cerşitorii, ci în haine arĕtătóse, simple, dér curate. Şi n'aveau numai banii de lipsă pentru acoperirea celorŭ trebuinciose, dér maĭ avéu şi câte unŭ fiorinŭ doĭ pe d'asupra. Pe atuncĭ n'avea comuna sĕ plătescă interese pentru datoriĭ, din contră, de la alte sate trăgea ea interese pentru capitale cruţate şi împrumutate. Pe atuncĭ tóte locurile erau gunoite şi bine cultivate, pentru că fie-care îşĭ avea în grajdiu vaca şi calulŭ sĕu, pe lângă aceea capre şi oĭ, sĕu câtĭva rîmătorĭ. Pe din afară sĕmĕna satulŭ nostru cu unŭ oraşelŭ frumosŭ. Casele erau curate şi frumóse din lontru ca şi din'afară, încâtŭ nicĭ unŭ domnŭ de la oraşŭ nu s'ar fi ruşinatŭ se dórma în ele. Uneltele de casă şi vasele de bucătăriă dovediau, că ómeniĭ sunt bine căpuiţĭ, şi ferestrile sclipeau ca oglinda. Puţinĭ inşĭ aveau datoriĭ şi, ceĭ-ce aveau, nu le erá frică, că nu le vorŭ puté plăti. Bogăţeniĭ căpĕtau baniĭ împrumutŭ cu sutele, orĭ de unde fără iscălitură, fără zălogŭ, singurŭ pe cuvêntulŭ lorŭ. Pentru Bogata erau atuncĭ timpurĭ de aurŭ!“

Cum vorbia Alexandru astfelŭ toţĭ aprobau clătinândŭ din capŭ: »Sandu are dreptate“ ḑiceau unii.

Alexandru vorbĭ maĭ departe.

»Astăḑĭ nu mai este aşa. Satulŭ nostru se nu-i maĭ ḑica Bogata ci Murdăria, Calicia, Valea cu spinii, Valea cu scăeţii. De pe locurile nóstre, în cea maĭ mare parte a dispărutŭ binecuvêntarea luĭ D-ḑeu, pentru că unii din noi au pré multŭ, alţiĭ pré puţinŭ pĕmêntŭ. Cerşitoria mulţĭ nu o maĭ ţinŭ de ruşine, ci o consideră de profesiune şi meseriă de tóte ḑilele. Cele maĭ multe familiĭ sunt cufundate în datoriĭ şi'n totŭ momentulŭ îşĭ aşteptă ḑiua sĕ li se bată toba şi se fie scoşĭ din case. Executoriĭ nu iesŭ din satŭ afară maĭ niciodată. Cu satele vecine suntemŭ totŭ în certă şi'n procesŭ, ér între noi sunt duşmăniĭ şi vrajbe.

Maĭ păstrămŭ fala cea vechiă, dar baniĭ d'atuncĭ nu-i maĭ avemŭ, — pe uliţe nu poţĭ trece de noroiŭ de la unŭ vecinŭ la altulŭ, în case necurăţiă şi mirosŭ greŭ şi rĕu, cea maĭ mare spurcăciune însĕ în inimile nóstre. Pentru că la noi maĭ fi-cesare se pricepe maĭ bine la beţiă de câtŭ la lucru, maĭ bine la a face datoriĭ, decâtŭ a le plăti, maĭ bine la a fura şi-a despoiá de câtŭ a dá, maĭ bine la înşelăciune decâtŭ a spune adevĕrulŭ. Décă asta va merge totŭ aşa, perivomŭ în ticăloşiă şi ruşine. La oraşŭ şi'n ţéră, de pe acum, nu maĭ avemŭ nicĭ unŭ creditŭ, şi cândŭ cineva vrea sĕ ḑică altuia mişelŭ, îi ḑice: ĕşi din Bogata!“

La cuvintele acestea se stêrnĭ mişcare şi mare sgomotŭ între poporŭ; fie-care se uită încruntatŭ şi cu ochii înholbaţĭ la Alexandru, în câtŭ Irina, fata morarului, nu maĭ putea de frică. Ea se urcase acasă pe-o laviţă, şi nu luá ochii de pe Alexandru, care-ĭ erá fórte dragŭ.

Alexandru nu se spăriă de gălăgia şi vĕlmăşala cea mare a sĕtenilorŭ, ci continuă: »Iubiţilorŭ, décă'n vinele vóstre mai curge vr'unŭ picu de sânge de omeniă şi pietate, daţi-vĕ mâna şi ḑiceţĭ: de aicĭ înainte trebue sĕ se schimbe lucrurile. De unde vine stricăciunea nóstră? Etă de colo! din cârciume. Acolo s'au înecatŭ locurile vóstre, vitele vóstre, în buţile cu rachiulŭ celŭ puturosŭ şi'n afurisitele cărţĭ de jocŭ. Acolo v'aţĭ desvĕţatŭ de cruţare şi aţĭ uitatŭ lucrulŭ. Sĕrăcia te face tâlharŭ şi lenea este culcuşulŭ diavoluluĭ. Averea părinţilorŭ voştri aţĭ păpat'o şi hainele lorŭ de sĕrbătore le purtaţĭ sparte în cote. Déc'avetĭ în busunarŭ câţiva crucerĭ, îi beţĭ chiuindŭ şi acasă femeia şi copiĭ flămêndescŭ. Unde vomŭ ieşĭ în chipulŭ acesta? nu sciu ca pĕmêntulŭ. — Aş vrea bucurosŭ sĕ aflu din gura deregĕtorilorŭ noştri: unde este averea comuneĭ şi cum au chivernisitŭ cu moştenirea dela părinţĭ noştri? De ce nu faceţĭ o dare de sémă adevĕrată, de ce nu daţĭ unŭ sfatŭ sincerŭ, cum ar fi sĕ ajute? Pentru ce vĕ îndopaţĭ maĭ bucurosŭ pe spesele comuneĭ, de câtŭ sĕ-i chivernisiţĭ averea? De ce nu închideţĭ cârciumile şi'n loculŭ lorŭ sĕ săpaţĭ şanţurĭ pentru scurgerea locurilorŭ mlăştinóse din podore, orĭ sĕ diregeţĭ uliţele din satŭ, pe carĭ îţĭ frângĭ gâtulŭ şi se schilodescŭ vitele? De ce ajutaţĭ ómenilorŭ cândŭ vreau sĕ iea împrumutŭ, şi nu le daţĭ mână de ajutorŭ pentru a se scăpá de straiţa cerşitorescă?“

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena
din 18 Aprile st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6⁰/₀	122.30	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4⁰/₀ . . .	91.60	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Rentă de hârtiă 5⁰/₀ . .	79.95	Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	141.30	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	115.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	95.80	Renta de hârtiă austriacă	79.95
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.—	Renta de arg. austr. . .	81.05
		Renta de aurŭ austr. . .	100.75
		Losurile din 1860 . . .	136.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	100.40	Acţiunile băncei austro-ungare	853.—
		Act. băncei de creditŭ ung.	318.50
Bonurĭ rurale ungare . .	101.—	Act. băncei de creditŭ austr.	320.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.73
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.50	Napoleon-d'orĭ	9.64
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.45
Bonurĭ rurale transilvane	99.75	Londra 10 Livres sterlinge	121.45

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 5 Aprile st. v. 1884.

Renta română (5⁰/₀). . . .	Cump.	93½	vênd.	94
Renta rom. amort. (5⁰/₀) . .	»	95¼	»	95³/₂
» convert. (6⁰/₀) . .	»	98½	»	99
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	32	»	34
Credit fonc. rural (7⁰/₀) . .	»	104⅝	»	—.—
» „ „ (5⁰/₀) . .	„	92½	„	—.—
» » urban (7⁰/₀) . .	»	101¾	»	102¼
» » » (6⁰/₀) . .	»	98	»	98¼
» » » (5⁰/₀) . .	»	88⅞	»	90¼
Banca naţională a României	»	1450	»	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	»	366	»	—
« » » Naţională . .	»	256	»	—
Aurŭ	»	3.30⁰/₀	»	—.—
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.09	»	2.10

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 17 Aprile 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.24	Vênd.	9.25
Argint românesc	»	9.20	»	9.22
Napoleon-d'orĭ	»	9.60	»	9.61
Lire turcescĭ	»	10.83	»	10.85
Imperialĭ	»	9.83	»	9.86
Galbenĭ	»	5.60	»	5.62
Actiunele Albinei	»	—	»	—
Scrisurile »	»	101.—	»	101.50
Discontulŭ »	7—10 ⁰/₀ pe anŭ.			

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

„GAZETA TRANSILVANIEI“

DIARŬ CUOTIDIANŬ.

Ca mâne se 'mplinescŭ 50 de anĭ, de cândŭ **„Gazeta Transilvaniei,“** sub cea mai cumplită prigonire a nemului românescŭ, a arboratŭ în mijloculŭ valoroşilorŭ şi patrioticilorŭ comercianţi din Braşovŭ, acestŭ emporiŭ alŭ Transilvaniei, drapelulŭ redeşteptării naţionale.

Tótă suflarea românéscă cu bucuriă şi cu căldură a îmbrăţişatŭ acestŭ diarŭ-apostolŭ alŭ poporului românŭ şi grupatu-s'au cu toţiĭ sub drapelulŭ arboratŭ de elŭ şi lucrat'au cu însufleţire şi bărbătéscă statornicià pentru înălţarea românismului.

Grea şi amară era lupta. Tendinţele de a desnaţionalisă pe Românĭ îşĭ ajunsese culmea. Legea dela 1832 adusă de dieta maghiară glăsuiă ca în seminariulŭ românescŭ din Aradŭ să se înveţe şi unguresce şi ca: **„de aicĭ încolo la tóte confesiunile sĕ se admită şi sĕ funcţioneze numai astfelŭ de preoţĭ, predicătorĭ şi vicarĭ, carĭ sciu unguresce.“**

Apĕratu-s'aŭ cu bărbăţiă Românii dintre Tisa şi Carpaţĭ în contra acestorŭ uneltirĭ duşmane şi sosit'a după nópte şi vijeliă şi o di cu sóre, dar numai o di, căcĭ în cealaltă diminéţă se iviră érăşĭ nuorĭ furtunoşĭ pe ceriŭ. Róta sorţii aduse din nou prigonirile de odiniórà asupra capului nostru. Par' că sórtea a voitŭ sĕ încerce până unde merge tăria şi perseveranţa Românului.

Cu tóte uneltirile şi prigonirile însĕ **„Gazeta Transilvaniei“** îşĭ ridică fruntea şi unindŭ sufletesce pe toţĭ Românii luptă necurmatŭ şi fără pregetŭ pentru drepturile şi libertăţile opinciĭ românescĭ.

Adversarii noştri neperdênd din vedere acéstă luptă şi preţuindŭ resultatele dobêndite de până acum după adevĕrata lorŭ valóre şi-au **îndoitŭ puterile**, şi, acum după 50 de anĭ, şi-aŭ **perfecţionatŭ şi rafinatŭ** mijlócele pentru sugrumarea şi stingerea nóstră. Prin urmare, şi noi cei de astădĭ, credincioşĭ şcolarĭ ai românismului, asemenea sĕ ne strîngemŭ rêndurile, şi sĕ ne **îndoimŭ puterile de apĕrare.**

Adversarilorŭ noştri, avêndŭ ei puterea ţĕrii în mână, le-a fostŭ pré uşorŭ de a ne loví în tóte interesele politice, comerciale şi economice, şi acum atăcându-ne în şcólă ca şi în biserică, în limbă ca şi în avere, nouĕ nu ne-a mai remasŭ altŭ mijlocŭ de apĕrare de câtŭ **condeiulŭ**, cu care toţĭ Românii datorĭ sunt de a strigă în lumea largă şi de a cere dreptate şi libertate pentru poporulŭ românŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ.

Ast-felŭ împinşĭ de dorulŭ de a ne folosi **dilnicŭ** şi cu energiă de acestŭ pacinicŭ mijlocŭ apelămŭ la publiculŭ celŭ mare românŭ pentru a ne susţiné în dilnica nóstră luptă naţională şi în firma nóstră speranţă de a fi încuragiaţĭ, deschidemŭ abonamentŭ la **diarulŭ nostru cuotidianŭ**

GAZETA TRANSILVANIEI

care precum acum 50 de anĭ a fostŭ **primulŭ organŭ de publicitate românŭ**, tot asemenea şi astădĭ e **primulŭ organŭ cuotidianŭ românŭ**, ce apare dincóce de Carpaţĭ.

Suntemŭ siguri, că publiculŭ românŭ e pe deplinŭ convinsŭ de principiile, ce le profeséză acestŭ diarŭ şi de modulŭ cum acestŭ organŭ alŭ Românilorŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ a sciutŭ chiar şi în cele mai grele împrejurărĭ sĕ **ţie susŭ stindardulŭ naţionalităţii române.**

Privindŭ dér cu încredere la viitorŭ, **Gazeta Transilvaniei** în luna viitóre va eşi în tóte dilele, afară de Duminicĭ, şi serbătorĭ, şi pentru a puté cu înlesnire străbate până chiar şi în săraca colibă a ţĕranului românŭ, va fi celŭ mai eftinŭ diarŭ din monarchia Austro-Ungară:

ABONAMENTE:

Pentru **Austro-Ungaria** pe anŭ **12 fl.**, pe 6 lunĭ **6 fl.**, pe 3 lunĭ **3 fl.** Pentru **România** pe anŭ **36 lei,** pe 6 lunĭ **18 lei,** pe 3 lunĭ **9 lei.** Domnii abonaţĭ, carĭ au plătitŭ abonamentulŭ cu stimă sunt rugaţĭ a ne trămite diferenţa. Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin **mandatŭ postalŭ.**

REDACŢIUNEA.

—⩵ Încă numai vreo câteva dile. ⩵—

Museulŭ luĭ W. Winter şi esposiţia de artă

DELA PÓRTA VĂMII.

N O U! N O U! N O U!

S'au schimbatŭ cu totulŭ tablourile în Panorama şi sunt cu multŭ mai superióre celorŭ din primulŭ ciclŭ. De pildă menţionămŭ: **Creaţiunea, Potopulŭ, Dărîmarea Ierusalimului prin Titus, o furtună pe mare la litoralulŭ englesŭ, catastrofa pe drumulŭ de fer la Dundee in Scoţia, festivitatea indiană în onórea prinţului Wales, teribila catastrofă a corăbiei „Mosel“ în portulŭ Bremeĭ, unde s'au nenorocitŭ 400 de ómenĭ în urma esplosiunei maşinei infernule, clădirea piramidelorŭ la vechii Egipteni, unŭ tergŭ de cămile în Cairo, cascada Rinului în Schaffhausen, păduricea dela Boulogne la Paris, panorama dela Havre in Franţa, New-York cu noulŭ podŭ de lanţŭ, care este admiratŭ ca o adevĕrată minune a lumei, Viena cu Ringstrasse perspectiva, dela biserica lui Carolŭ V. Esposiţiunea dela Viena 1873, panorama Veneţieĭ, a oraşului Genf în Elveţia, Bern în Elveţia pe timpulŭ crăciunului, batălia dela Zeidzur sub comanda lui Osman-Paşa.**

Pe lângă aceste se póte vedé o colecţiune fórte mare de chipurĭ de céra artisticŭ esecutate din mitologiă, etnografiă şi istoriă. Totŭ asemenea capete încoronate din trecutŭ şi presentŭ.

Intrarea în tóte despărţămintele 30 cr. — Copii mai micĭ de 10 anĭ şi soldaţii fără gradŭ plătescŭ 15 cr.

Deschisŭ dela 10 diminéţa până 10 óre séra.

Zambach şi Gavora,

Fabrică de vestminte şi recuisite bisericescĭ de ritŭ lat. şi gr.

in Budapesta, strada Vaţiului, Váczi-utza Nr. 17.

Falonŭ séŭ Odăjdiĭ, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori. Tóte feliurile de stégurĭ, şi pentru societăţĭ industriale (şi pentru pompierĭ) Covor pe altariu, potirurĭ, Pietohlebnica, cădelniţie, Pacificalu, candele de altaru, policandre pentru bisericĭ, Ripide, Chivotu, cărţĭ de Evangeliă etc. etc.

Losurile cele mai bune şi eftine!

6 TRAGERI PE ANŬ!

Totŭ la doue lunĭ tragere cu câştigurĭ de **fl. 100.000, 50,000, 5000, 1000** etc. etc.

Tragerea viitóre va fi deja la 1 Maiu 1884.

Câştigulŭ principalŭ: 100,000 fl.

Obligaţiunele combinate şi emise de mine cu ocasiunea ultimei tragerĭ a losurilorŭ crucei roşii austriace şi unguresci au fostŭ atâtŭ de căutate, încâtŭ comandele făcute în dilele din urmă (înaintea tragerei) nu s'au mai pututŭ efectuá. Acestu succesŭ însemnatŭ mĕ îndemnă cu privire la tragerea losurilorŭ crucei roşii austriace, ce se va face la 1 Maiu a. c., se emitŭ din nou obligaţiunile atâtŭ de favorabile, combinate şi emise numai de mine. Aceste obligaţiunĭ oferă cele mai marĭ şanse de câştigŭ, se emitŭ sub cele mai favorabile condiţiunĭ, şi totŭ odată plăţile se facŭ în modulŭ celŭ mai regulatŭ.

GRUPA A.

2. **Losurĭ crucea r. austriace** } în 24 rate lunare de câte 2 fl.
2. „ „ „ „

GRUPA B.

3. **Losurĭ crucea r. austriace** } în 24 rate lunare de câte 3 fl.
3. „ „ „ „

GRUPA C.

4. **Losurĭ crucea r. austriace** } în 24 rate lunare de câte 4 fl.
4. „ „ „ „

Atâtŭ losurile crucei roşii austriace, câtŭ şi cele unguresci, în urma escelentului planŭ, după care sunt făcute şi prin care întrecŭ pe tóte celelalte losurĭ, s'au suitŭ mereu în valóre şi de bună sémă se vorŭ mai suí într'atâta, încâtŭ losurile crucei roşii austriace vorŭ ajunge la cursulŭ de 20 fl. alŭ losurilorŭ rudolfiane. Dreptŭ-aceea recomândŭ o comandă câtŭ se póte mai repede, care se va efectuá cu tótă promptitudinea, până cândŭ voiu mai avea încă losurĭ pentru scopulŭ acesta.

La depunerea ratei prime, cumpĕrătorulŭ primesce obligaţiunea provĕdută cu seria şi numĕrulŭ losurilorŭ şi timbrată legalŭ, şi prin acésta -şĭ câştigă momentanŭ dreptŭ asupra tuturorŭ câştigurilorŭ principale şi secundare. Comandele se facŭ mai bine cu mandate postale; la cerere şi cu rembursă pentru rata primă. Prospecte şi liste de tragere se trămitŭ gratis.

Casa vienesă **A. Gutfeld,** odiniórà **Leutholz & C-nie**
(esistentă din 1870)
Viena, I, Wipplingerstrasse 27.

Losurile întrebuinţate pentru obligaţiunĭ sunt totdéuna conformŭ legei în localulŭ susŭ numitŭ, pentru a puté fi vedute de posesorii promeselorŭ.

Tipografia Alexi Braşovŭ.